

Kas īsti ir Ziemassvētku egle?

Autors Dita Kļaviņa-Lauberte
Piektdiena, 14 decembris 2012 13:26

Tradīcija, sagaidot Ziemassvētkus, uzstādīt izrotātu egli aizsākās 15. gs. beigās 16. gs. sākumā Livonijā (tagadējā Latvijas un Igaunijas teritorijā) un Ziemeļvācijā. Precīzi dati par to, kur pirmoreiz Ziemassvētkos tika uzstādīta izrotātā eglīte, nav zināmi, tāpēc par šo godu joprojām cīnās Rīga un Tallina. Taču kopš 16. gs. tradīcija Ziemassvētku priekšvakarā dekorēt kādu mūžzaļu kociņu pakāpeniski izplatījās Eiropā, bet vēlāk arī Amerikā.

20. gs. Ziemassvētku egle kļuva par tradicionālu rotājumu visas lielākajās pasaules pilsētās, un pat valstīs, kur egles neaug, tika veidotas instalācijas no dzīviem augiem vai mākslīgiem materiāliem egles formā.

Kā Ziemassvētku kociņus pasaulē visbiežāk izmanto baltegles ([Abies](#)). Amerikā līdztekus balteglēm populāras ir arī dažādu sugu priedes (

[Pinus](#)

), kā arī zaļā duglāzija (

[Pseudotsuga menziesii](#)

), bet siltākos reģionos pat araukārijas (

[Araucaria](#)

).

Eiropā Ziemassvētkos izrotā gan balteglu, gan priežu, gan egļu ([Picea](#)) sugas, bet Latvijā, protams, līderpozīcijās ir egles.

Kas īsti ir Ziemassvētku egle?

Autors Dita Kļaviņa-Lauberte
Piektdiena, 14 decembris 2012 13:26

Pēdējās desmitgadēs arvien biežāk cilvēki izvēlas uz Ziemassvētkiem iegādāties eglīti podā. Gan tāpēc, ka tā ilgāk saglabā kvalitatīvu izskatu, gan ar nolūku, to vēlāk iestādīt piemājas dārzā vai citviet.

Atšķirībā no grieztajām eglītēm, kas Latvijas tirdzniecības vietās nonāk ne tikai no Latvijas mežiem un kokaudzētavām, bet arī no citām Eiropas valstīm, podos esošās egles pārsvarā ir audzētas tepat Latvijas kokaudzētavās.

Visbiežāk Latvijas kokaudzētavas piedāvā parastās egles (*Picea abies*) un asās egles (*Picea pungens*) šķirnes, kā arī vienu no asās egles formām (*Picea pungens f. glauca*), tautā sauktu par sudrabegli. Pēdējos gados piedāvājumā ir arī Kanādas egles (*Picea glauca*) visbiežāk šķirne 'Conica' un Serbijas egle (*Picea omorica*). Dažviet podos ir atrodamas arī baltegles – Kaukāza baltegle (*Abies nordmanniana*) un garzviņu baltegle (*Abies x phanerolepis*), taču ir iespējams, ka tās ir ievestas no ārvalstīm.

Populārākās Ziemassvētku egļu sugas un šķirnes:

- parastās egles (*Picea abies*) šķirne 'Ohlendorffii' ir lieliska Ziemassvētku eglīte nelieliem dārziem. Izaug līdz 4 m augstumā, 2 m platumā. Ar kompaktu, nedaudz noapaļoti konisku vainagu, blīvu zarojumu ar vairākām tuvu sakļautām galotnītēm, tumši zaļu skuju krāsojumu. Salīdzinoši lēni augoša, pilnīgi ziemcietīga, taču agrā pavasarī var ciest no saules apdegumiem.

[Lasīt vairāk.](#)

- Sudrabeglei jeb asās egles formai ar izteikti zilganīgām skujām (*Picea pungens f. glauca*) ir raksturīga vairāk vai mazāk zilganīga skuju nokrāsa. Skujas nedaudz garākas kā parastai eglei. Egle izaug 15 m augstumā, 4 m platumā, ar plati konisku vainagu, skaistām, blīvām skujām. Atraudzīga. Iederēsies vidēji lielā dārzā. Pakļaujas apgriešanai, ir ziemcietīga un necieš no saules apdegumiem.

Kas īsti ir Ziemassvētku egle?

Autors Dita Kļaviņa-Lauberte

Piektdiena, 14 decembris 2012 13:26

[Lasīt vairāk.](#)

- Kanādas egle (*Picea glauca*) – ar blīvāku vainagu kā parastai eglei un īsākām, strupākām skužām. Sasniedz 20 m augstumu, platumā 4 – 5 m. Sākumā aug ātri, pēc tam daudz lēnāk. Ļoti dekoratīvi čiekuri. Ir daudz neliela auguma un punduršķirņu, no kurām vispopulārākā ir šķirne ‘Conica’.

‘Conica’ saniedz 2 m augstumā, 1 m platumā, ar blīvu konusveida vainagu. Jaunās skužas sākumā gaiši zaļas, vēlāk zilganzaļas. Lēnaudzīga. Agrā pavasarī mēdz apdegt saulē. Piemērotas nelielam dārzam, grupveida apstādījumiem. [Lasīt vairāk.](#)

Līdzīgas šķirnes, arī neliela auguma, konisku vainagu, bet ar zilganām skužām, – ‘Alberta Blue’, ‘Blue Wonder’, ‘Sander’s Blue’ u.c. [Lasīt vairāk.](#)

Savukārt šķirnes ‘Daisy’s White’ dzinumi no agrā pavasara līdz vasaras vidum ir krēmīgi balti. Arī šī šķirne mēdz agrā pavasarī apdegt saulē, tāpēc ieteicams to noēnot. [Lasīt vairāk.](#)

- Serbijas egle (*Picea omorica*) – slaidu konisku vainagu, gracioziem zariem. Izaugot sasniedz pat 30 m augstumu, platumā – 3 m. Skužas zaļas, ar baltām svītriņām apakšpusē, kas rada apsarmojuma efektu. Galotnē veidojas nelieli čiekuri, kas negatavi ir ar purpurvioletu nokrāsu, bet nogatavojušies iegūst kanēļbrūnu toni. Vidēji ātraudzīga, ziemcietīga suga, kas pilsētas apstākļus panes labāk kā parastā egle. Dārzam būs piemērota serbijas egles pundurforma ‘Nana’, it īpaši, ja vēlaties Ziemsvētku eglīti arī pagalmā.

[Lasīt vairāk](#)

- Kaukāza baltegle (*Abies nordmanniana*) – visbiežāk Ziemassvētku tirdziņos var sastapt no Eiropas ievestas grieztās baltegles, un tās dēvē arī par Nordmaņa balteglēm. Šīm balteglēm ir pagaras, tumši zaļas, mīkstas un ļoti smaržīgas skužas, kas nebirst mēnešiem ilgi. Tā ir arī visiecienītākais Ziemassvētku koks Eiropā. Izaugot Kaukāza baltegle sasniedz 25 m augstumu, 5 m platumu, veido šauri konisku vainagu. Taču tā nav ziemcietīga, un to ieteicams stādīt

Kas īsti ir Ziemassvētku egle?

Autors Dita Kļaviņa-Lauberte
Piektdiena, 14 decembris 2012 13:26

Latvijas rietumu daļā.

- Garvīņu baltegle (*Abies x phanerolepis*) – viena no izturīgākajām balteglēm Latvijas apstākļos. Ar 15 m augstu, līdz 5 m platu konisku blīvu vainagu un pelēkzaļām skujām. Ziemcietīga. Bieži sastopama vecos parkos.

Lasiet arī [Kā izvēlēties dzīvu Ziemassvētku eglīti?](#) [Kā rūpēties par Ziemassvētku eglīti?](#)